

ABSTRAK

Kajian ini membincangkan tentang pemahaman pelajar di peringkat sekolah menengah berkenaan dengan penggunaan kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l. Ia bertujuan untuk mengenalpasti tahap penguasaan pelajar mengenai tajuk ini yang merangkumi pemahaman mengenai kaedah asas pembentukannya kata kerja ini serta kemahiran menggunakannya dalam membina struktur ayat yang sah dengan mengambil kira aplikasi tata bahasa Arab yang berkaitan dengannya. Di samping itu, kajian turut menjurus kepada bentuk kekeliruan serta permasalahan yang sering dihadapi oleh pelajar dalam menguasai tajuk ini. Batasan perbincangan adalah berdasarkan kepada sukatan mata pelajaran yang dikeluarkan oleh pihak Kementerian Pelajaran Malaysia, lantaran ia merupakan salah satu tajuk tata bahasa di dalam silibus di peringkat menengah.

Justeru dalam kajian ini, penyelidik turut membentangkan landasan teori kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l yang meliputi kaedah pembentukannya bagi jenis kata kerja kala lampau dan kala kini dalam pelbagai variasi bentuk kata kerja mengikut kaedah morfologi bahasa Arab.

Data yang diperolehi dari instrumen soal selidik dan ujian bertulis yang digunakan dalam kajian ini dianalisis secara deskriptif dan dihuraikan menerusi jadual serta rajah yang sesuai. Rumusan dari hasil kajian ini menjelaskan aspek kekeliruan dan kesalahan yang lazim dilakukan oleh pelajar dalam menjawab persoalan berkenaan dengan tajuk kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l.

Penyelidik turut menyarankan beberapa cadangan yang boleh dipertimbangkan oleh pihak-pihak berkenaan ke arah memantapkan penguasaan pelajar terhadap tata bahasa Arab khususnya bagi tajuk kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l.

ABSTRACT

This research discusses the secondary school student's comprehension regarding the usage of al-Mabniyy Li al-Majhu:l verbs. It is intended to identify students' mastery level regarding the topic which covers the comprehension about the basic methods of verb construction as well as its application skill in constructing sentence structures, that are 'sahih' by taking the related Arabic Language grammar applications into consideration. Besides, this research also emphasizes the problems and confusion that are normally faced by the students in mastering this topic. The discussion is based on the Ministry of Education's syllabus since it is included as part of the grammar topic in secondary school syllabus.

Hence, this research also looks at the basic theoretical verbs of al-Mabniyy Li al-Majhu:l which includes the verb formation methods for the modern and conservative verb from variations based on the morphology methods in Arabic Language.

The data was collected by using interviews and questionnaires which were descriptively analyzed and elaborated through suitable stimulus like tables and graphs. The findings of this research have explained the confusions and mistakes that are commonly made by the students regarding al-Mabniyy Li al-Majhu:l verbs.

This paper also proposes several suggestions that can be taken into consideration in order to improve students' mastery in Arabic language grammar especially in al-Mabniyy Li al-Majhu:l verbs.

PENGHARGAAN

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ

وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ.

Segala pujian yang selayaknya bagi Allah S.W.T tuhan sekalian alam. Selawat dan salam kepada nabi akhir zaman Muhammad S.A.W, serta keluarga baginda, para sahabat dan seluruh pengikut-pengikut.

Sebesar-besar penghargaan dikalungkan kepada Tuan Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik Universiti Malaya, Prof. Dr. Zuraidah binti Mohd Don dan Timbalan Dekan (Ijazah Tinggi dan Penyelidikan) Fakulti Bahasa dan Linguistik, Dr. Jawakhir binti Mior Jaafar kerana telah membuka laluan penyelidik dalam menjejaki cita-cita akademik di peringkat sarjana di Universiti yang ternama ini.

Setinggi-tinggi ucapan terima kasih kepada Al-Fa:ðil Dr. Ahmad Fikri bin Haji Husin yang sudi menyelia dan memberi bimbingan yang bermakna kepada penyelidik sehingga dapat menyiapkan disertasi ini dalam tempoh masa yang disasarkan. Seterusnya ucapan jutaan terima kasih juga kepada pensyarah-pensyarah di Fakulti Bahasa dan Linguistik yang telah mencurahkan ilmu serta berkongsi pengalaman ke arah percambahan ilmu duniawi dan ukhrawi, khususnya ilmu bahasa Al-Quran ini.

Usaha ini juga didedikasikan kepada bonda tersayang (Ramlah binti Che Deris) penawar hati di kala suka dan duka, pemilik dua tangan yang membesarkan diri ini sedari kecil dengan didikan yang mulia, serta kaum kerabat yang sentiasa menyokong dan mendoakan kejayaan ini. Juga buat permaisuri hati, isteri tercinta (Suhaibah binti Ariffin) yang menjadi inspirasi dalam kejayaan ini bersama cahaya hati yang comel-comel (Nur Aina Sofea, Nur Hilya Khairina, Nur Widad Syurfa, Nur Eisyah Hania dan Nur Amela Rusyda).

Pasti tidak dilupa, ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada rakan-rakan seperjuangan yang di Fakulti Bahasa dan Linguistik UM, juga pihak pentadbir SMKA Kerian, guru-guru dan pelajar-pelajar khususnya para responden kajian ini di kalangan pelajar tingkatan empat tahun 2012.

Harapan penyelidik agar kajian ini dapat memberi sumbangan ilmu serta maklumat yang bermanfaat kepada penyelidik seterusnya serta pihak yang berkenaan. Semoga Allah S.W.T sentiasa memberkati serta mempermudah segala usaha baik ke arah memartabatkan bahasa Arab yang menjadi syiar agama Islam yang maha suci ini.

Mohd Kamal Bin Ibrahim,

Guru Bahasa Arab,

SMKA Kerian, Perak Darul Ridzuan.

15 Mei 2013

ISI KANDUNGAN

Tajuk	Halaman
Abstrak	iii
Abstract	iv
Penghargaan	v
Isi Kandungan	vii
Jadual Transliterasi Huruf	xiv
Jadual Singkatan Huruf	xvii
Senarai Jadual	xviii
Senarai Rajah Histogram	xx
Senarai Rajah Carta Pai	xx
 BAB 1 : PENGENALAN	
1.0 Pendahuluan	1
1.1 Latar Belakang Kajian	1
1.2 Penyata Masalah	5
1.3 Objektif Kajian	8
1.4 Soalan Kajian	8
1.5 Kepentingan Kajian	9

1.6	Batasan Kajian	11
1.7	Ringkasan Metodologi Kajian	14
1.8	Rangka kajian	15
1.9	Penutup	18

BAB 2 : KAJIAN BERKAITAN

2.0	Pendahuluan	19
2.1	Ilmu Nahu	19
2.1.1	Pengenalan Ilmu Nahu	19
2.1.2	Pengasasan Ilmu Nahu	21
2.1.3	Perkembangan Ilmu Nahu	22
2.2	Kajian Literatur	23
2.2.1	Kajian Berkaitan al-Mabny Li al-Majhu:l	23
2.2.2	Kajian Berkaitan Penguasaan Ilmu Nahu Bahasa Arab	28
2.3	Kata Kerja \ Al-Fe'el (الْفِعْلُ)	31
2.3.1	Definisi Kata Kerja (الْفِعْلُ)	32
2.3.2	Bahagian fe'el dalam bahasa Arab	33
2.3.3	Tanda al-Fe'el	35

2.3.4	Al-Fe'el sumber al-Istiqa:q (الْأَشْتِقَاقُ)	37
2.4	Kata Kerja al-Mabny Li al-Majhu:l (الْمَبْنِيُّ لِلْمَجْهُولِ)	38
2.4.1	Definisi Kata Kerja al-Mabny Li al-Majhu:l	38
2.4.2	Persamaan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l dengan kata kerja pasif bahasa Melayu	42
2.4.3	Tujuan Penggunaan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l	44
2.4.4	Fe'el dalam bentuk al-Mabny Li al-Majhu:l	49
2.4.5	Tajuk kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l dalam silibus sekolah menengah	49
2.4.6	Tajuk kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l dalam pentaksiran peringkat menengah	51
2.5	Landasan Teori kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l	53
2.5.1	Konsep asas kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l	54
	2.5.1.1 Perbezaan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l (kata kerja Pasif) dan kata kerja al-Mabny Li al-Ma'lu:m (kata kerja Aktif)	57
2.5.2	Fungsi nahuan yang berkaitan	58
	2.5.2.1 Perihal Kata Kerja Transitif (فِعْلٌ مُتَعَدِّيٌّ) dan Kata Kerja Tak Transitif (فِعْلٌ لِّلَّازِمٍ)	58

2.5.2.2	Jenis Kata Kerja Transitif	59
2.5.2.3	Perihal Pelaku Ganti (نَائِبُ الْفَاعِلِ)	62
2.5.3	Kaedah pembentukkan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l dari jenis kata kerja mengikut aspek strukturnya	69
2.5.3.1	Kata kerja Mujarrad (الْمُجَرَّدُ)	69
2.5.3.2	Kata kerja Mazi:d; (الْمَزِيدُ)	71
2.5.4	Kaedah pembentukkan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l dari jenis kata kerja mengikut aspek binaannya	74
2.5.4.1	Kata kerja Sohi:h; (الْفِعْلُ الصَّحِيحُ)	74
2.5.4.2	Kata kerja Mu'tall; (الْفِعْلُ الْمُعْتَلُّ)	76
2.5.5	Kaedah pembentukkan kata kerja al-Mabny Li al-Majhu:l bagi fe'el yang sebelum huruf akhir adalah huruf 'illah	79
2.6	Penutup	80
BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN		
3.0	Pendahuluan	81
3.1	Rekabentuk kajian	81

3.2	Lokasi kajian	84
3.3	Responden kajian	85
3.4	Instrumen kajian	86
3.4.1	Soal Selidik Pelajar	87
3.4.2	Ujian	89
3.5	Kajian Rintis	92
3.6	Pertimbangan Yang Diberi Perhatian	93
3.7	Penutup	94

BAB 4 : ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN

4.0	Pendahuluan	95
4.1	Dapatan Kajian	99
4.1.1	Dapatan Maklumat Diri Responden	99
4.1.2	Dapatan Objektif Kajian 1	104
4.1.3	Dapatan Objektif Kajian 2	115
4.1.4	Dapatan Objektif Kajian 3	120
4.1.5	Dapatan Objektif Kajian 4	146
4.2	Penutup	153

BAB 5 : RUMUSAN DAN CADANGAN

5.0	Pendahuluan	155
5.1	Kesimpulan	155
5.1.1	Pengetahuan pelajar tentang konsep asas al-Mabniyy Li al-Majhu:l	156
5.1.2	Tahap penguasaan pelajar membina kata kerja al-Mabniyy Li Al-Majhu:l dalam pelbagai variasi kata kerja mengikut kaedah morfologi (sorf) bahasa Arab	157
5.1.3	Pengetahuan pelajar mengenai aplikasi kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l dalam membina struktur ayat bahasa Arab	158
5.1.4	Bentuk kesalahan yang lazim di kalangan pelajar dalam membina struktur ayat kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l	159
5.1.5	Permasalahan pelajar dalam menguasai tajuk ini	163
5.1.6	Punca kepada masalah yang dihadapi oleh pelajar dalam menguasai tajuk ini	164
5.2	Cadangan	165
5.2.1	Cadangan dari pelajar	165
5.2.2	Cadangan Penyelidik	168
5.2.3	Cadangan Kajian Lanjutan	173
5.3	Penutup	174
	RUJUKAN	175

LAMPIRAN A	186
LAMPIRAN B	191
LAMPIRAN C	206

TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF RUMI

1) Huruf-huruf Konsonan:

BIL	HURUF ARAB	TRANSLITERASI RUMI	CONTOH ARAB	PADANAN RUMI
1.	ء	,	سَأَلَ	sa'ala
2.	ب	b	بَرَكَاتٌ	barakaṭ
3.	ت	t	بَيْتٌ	bait
4.	ث	θ	بَحَثَ	bahaθa
5.	ج	j	جَلَسَ	jalasa
6.	ح	ḥ	حَرَكَ	haraka
7.	خ	ḫ	خَلَقَ	ḫalaqa
8.	د	d	دَرَسَ	darasa
9.	ذ	dh	ذَكَرَ	dhakara
10.	ر	r	رَكِيبٌ	rakiba
11.	ز	z	زِيَارَةٌ	ziya:raṭ
12.	س	s	سَلَامٌ	Sala:m
13.	ش	š	شَرَطَ	šaraṭ
14.	ص	ṣ	صَلَاةٌ	ṣolaṭ
15.	ض	ḏ	ضَمِيرٌ	ḏami:r
16.	ط	ṭ	طَرِيقَةٌ	ṭari:qaṭ
17.	ظ	ž	ظَالِمٌ	ža;lim

18.	ع	‘	عَالَم	‘a:lam
19.	غ	γ	غَيْب	γai:b
20.	ف	f	فَتَحَ	fataḥa
21.	ق	q	قِصَّة	qissaṭ
22.	ك	k	كُرَّة	kuraṭ̣
23.	ل	l	لَيْل	lail
24.	م	m	مَرَّ	marra
25.	ن	n	نَوْم	naum
26.	و	w	وَصَلَ	waṣala
27.	ه	h	هَلَكَ	halaka
28.	ي	y	يَا	ya:
29.	ة	ṭ	زِيَارَة	ziya:raṭ̣

2) Vokal Pendek:

BIL	ARAB	TRANSLITERASI	CONTOH ARAB	PADANAN RUMI
1.	َ	a	جَلَسَ	jalasa
2.	ِ	i	رَكِيبَ	Rakiba
3.	ُ	u	كَرُمَ	Karuma

3) Vokal Panjang:

BIL	ARAB	TRANSLITERASI	CONTOH ARAB	PADANAN RUMI
1.	أَ	a:	سَلَام	sala:m
2.	إِ	i:	طَرِيقَة	ṭari:qaṭ
3.	وُ	u:	رُكُوب	ruku:b

4) Diftong:

BIL	ARAB	TRANSLITERASI	CONTOH ARAB	PADANAN RUMI
1.	أَي	ay	سَبِيوَيَه	Sibawayh
2.	أَوْ	aw	تَوْحِيد	tawhid

5) Tashdi:d

BIL	ARAB	TRANSLITERASI	CONTOH ARAB	PADANAN RUMI
1.	ئِ	iiy	مَبْنِي	Mabniyy
2.	ئِ	yy	مُقَيَّد	Muqayyad

SENARAI SINGKATAN

BIL	SINGKATAN	PERKATAAN
1.	BPI	Bahagian Pendidikan Islam
2.	JPN	Jabatan Pelajaran Negeri
3.	JQAF	Jawi, al-Quran, bahasa Arab dan Farḍu ‘ain
4.	KAA	Kelas Aliran Agama
5.	KK	Kata Kerja
6.	KN	Kata Nama
7.	KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
8.	NGO	Badan Bukan Kerajaan (Non-governmental organization)
9.	P&P	Pengajaran dan Pembelajaran
10.	PMR	Penilaian Menengah Rendah
11.	S.A.W	Subha:nahuwata’ a:la:
12.	S.W.T	Sallalla:hu’alaihissallam
13.	SABK	Sekolah Agama Bantuan Kerajaan
14.	SMKA	Sekolah Menengah Kebangsaan Agama
15.	SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
16.	SPSS	Statistic Package for the Social Science
17.	STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
18.	TV	Televisyen
19.	UM	Universiti Malaya
20.	UPSR	Ujian Penilaian Sekolah Rendah

SENARAI JADUAL

No. Jadual	Tajuk Jadual	Halaman
Jadual 2.1	Wazan dan contoh kata kerja Tiga Huruf Asal	69
Jadual 2.2	Wazan dan contoh kata kerja Empat Huruf Asal	70
Jadual 2.3	Wazan dan contoh kata kerja Tiga Huruf ditambah satu huruf	71
Jadual 2.4	Wazan dan contoh kata kerja Tiga Huruf ditambah dua huruf	72
Jadual 2.5	Wazan dan contoh kata kerja Tiga Huruf ditambah tiga huruf	72
Jadual 2.6	Wazan dan contoh kata kerja Empat Huruf ditambah satu huruf	73
Jadual 2.7	Wazan dan contoh kata kerja Empat Huruf ditambah dua huruf	73
Jadual 2.8	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Sohi:h Al-Sa:lim	74
Jadual 2.9	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Sohi:h Al-Mahmu:z	75
Jadual 2.10	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Sohi:h Al-Muđa`af	75
Jadual 2.11	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Mu`tall Al-Miθa:l	76
Jadual 2.12	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Mu`tall Al-Ajwaf	77
Jadual 2.13	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Mu`tall Al-Na:qis	78
Jadual 2.14	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Mu`tall Al-Lafi:f Al-Mafru:q	78
Jadual 2.15	Pembentukan al-Mabniyy Li al-Majhu:l kategori Mu`tall Al-Lafi:f Al-Maqrū:n	79
Jadual 3.1	Taburan Pelajar Tingkatan Empat SMKA Kerian bagi tahun 2012	84
Jadual 4.1	Skala Skor Min dan Interpretasi	95
Jadual 4.2	Taburan Respon Terhadap Objektif Kajian di Dalam Instrumen Kajian	98
Jadual 4.3	Bilangan dan Peratusan Sampel Mengikut Kelas Tingkatan Empat dan Jantina	100

Jadual 4.4	Bilangan dan Peratusan Sampel Mengikut Pencapaian bahasa Arab dalam PMR	101
Jadual 4.5	Analisis frekuensi, peratus dan min tentang Pemahaman Konsep Asas	102
Jadual 4.6	Pembentukan kata kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l bagi kata kerja Kala Lampau	103
Jadual 4.7	Pembentukan kata kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l bagi kata kerja Kala Kini	105
Jadual 4.8	Penggunaan kata kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l dalam ayat	107
Jadual 4.9	Analisis Sebab Minat Mata Pelajaran Bahasa Arab	110
Jadual 4.10	Analisis Sebab Kurang Minat Mata Pelajaran Bahasa Arab	113
Jadual 4.11	Analisis Masalah Utama Yang Dihadapi oleh Pelajar	117
Jadual 4.12	Analisis Jenis Punca Kepada Permasalahan Utama Yang Dihadapi Oleh Pelajar	117
Jadual 4.13	Analisis Cadangan Bagi Mengatasi Masalah Berkenaan	121
Jadual 4.14	Bilangan dan Peratusan Sampel Mengikut Kelas Tingkatan Empat dan Jantina	126
Jadual 4.15	Bilangan dan Peratusan Sampel Mengikut Pencapaian bahasa Arab dalam PMR	134
Jadual 4.16	Analisis Jawapan Responden serta Jenis Kesalahan	140
Jadual 4.17	Analisis Bentuk Kesalahan serta Kekekapan	145
Jadual 4.18	Analisis Jawapan Responden serta Jenis Kesalahan	147
Jadual 4.19	Analisis Bentuk Kesalahan serta Kekekapan	147
Jadual 4.20	Analisis Keseluruhan Bentuk Kesalahan Tukar Kata Kerja Aktif Kepada Kata Kerja Pasif Serta Aplikasi Nahuan	148
Jadual 4.21	Analisis Keseluruhan Item Bina Ayat Yang Lengkap Dari Arahan Yang Diberikan	149
Jadual 4.22	Analisis Keseluruhan item Menggunakan Kata Kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l di dalam Penulisan	152

SENARAI RAJAH HISTOGRAM

No. Histogram	Tajuk Rajah	Halaman
Histogram 4.1	Min Item Pengetahuan Konsep Asas Tajuk	106
Histogram 4.2	Skor Responden bagi Pembentukan Konsep Asas Kategori Kala Lampau	111
Histogram 4.3	Skor Responden bagi Pembentukan Konsep Asas Kategori Kala Kini	114
Histogram 4.4	Min Item Pembentukan kata kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l bagi Kala Lampau	118
Histogram 4.5	Min Item Pembentukan kata kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l bagi Kala Kini	119

SENARAI RAJAH CARTA

No. Carta	Tajuk Rajah	Halaman
Carta 3.1	Carta Aliran Proses Kajian Yang Dijalankan	83
Carta Pai 4.1	Respon Pengetahuan Pelajar Terhadap Konsep Asas Kata Kerja Al- Mabniyy Li Al-Majhu:l.	93
Carta Pai 4.2	Rumusan Keseluruhan Respon Pelajar Terhadap Penggunaan Kata Kerja Al-Mabniyy Li Al-Majhu:l dalam ayat	96
Carta Pai 4.3	Dapatan Punca Permasalahan Pelajar Dalam Menguasai Tajuk “kata kerja al-Mabniyy Li al-Majhu:l”	